

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Strasbourg, 13. ožujka 2024.
(OR. en)**

**2022/0379 (COD)
LEX 2304**

**PE-CONS 73/1/23
REV 1**

**TELECOM 358
DIGIT 285
CYBER 305
CODEC 2307**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA O UTVRĐIVANJU MJERA ZA VISOKU
RAZINU INTEROPERABILNOSTI JAVNOG SEKTORA U UNIJI (AKT O
INTEROPERABILNOJ EUROPI)**

UREDBA (EU) 2024/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. ožujka 2024.

**o utvrđivanju mjera za visoku razinu
interoperabilnosti javnog sektora u Uniji
(Akt o interoperabilnoj Europi)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 172.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C 184, 25.5.2023., str. 28.

² SL C 257, 21.7.2023., str. 28.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 6. veljače 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 4. ožujka 2024.

budući da:

- (1) Kako bi se omogućila suradnja javnih uprava u Uniji i prekogranično funkcioniranje javnih usluga potrebno je ojačati razvoj prekogranične interoperabilnosti mrežnih i informacijskih sustava koji se upotrebljavaju za pružanje javnih usluga u Uniji ili upravljanje njima. Postojeću neformalnu suradnju trebalo bi zamijeniti jasnim pravnim okvirom kako bi se omogućila interoperabilnost na različitim upravnim razinama i u različitim sektorima te olakšao neometan prekogranični protok podataka za istinski europske digitalne usluge kojima se jača unutarnje tržište, pritom poštujući načelo supsidijarnosti. Interoperabilnost javnog sektora ima važan utjecaj na pravo na slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala utvrđeno u Ugovorima jer komplicirani upravni postupci mogu stvoriti znatne prepreke, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi).
- (2) Suradnjom u pogledu prekogranične interoperabilnosti među tijelima javnog sektora mogu se prevladati zajednički izazovi, posebno u pograničnim regijama, i može se osigurati neometan prekogranični protok podataka.

- (3) Unija i države članice više od dva desetljeća rade na podupiranju modernizacije javnih uprava putem digitalne transformacije i poticanju duboke međupovezanosti potrebne za istinski europski digitalni prostor. U svojoj komunikaciji od 9. ožujka 2021. naslovljenoj „Digitalni kompas za 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće” Komisija je naglasila potrebu za ubrzavanjem digitalizacije javnih usluga do 2030., među ostalim tako da se osigura interoperabilnost na svim razinama uprave i u svim javnim uslugama. Nadalje, Odlukom (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ postavljen je jasan cilj da 100 % ključnih javnih usluga bude dostupno putem interneta do 2030. Osim toga, pandemija bolesti COVID-19 ubrzala je digitalizaciju, zbog čega su javne uprave bile prisiljene prilagoditi se internetskoj paradigmi, među ostalim radi pružanja prekograničnih digitalnih javnih usluga te radi pametnije i zelenije upotrebe tehnologija, u skladu s klimatskim i energetske ciljevima utvrđenima u europskom zelenom planu i Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća⁵. Cilj je ove Uredbe znatno doprinijeti tim ciljevima Unije stvaranjem okvira za strukturiranu suradnju u području prekogranične interoperabilnosti među državama članicama te između Komisije i država članica radi potpore uspostavi digitalnih javnih usluga, čime bi se doprinijelo smanjenju troškova i uštedi vremena za građane, poduzeća i javni sektor.

⁴ Odluka (EU) 2022/2481 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi programa politike za digitalno desetljeće do 2030. (SL L 323, 19.12.2022., str. 4.).

⁵ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

- (4) U vezi s nastojanjima da se poveća prekogranična interoperabilnost u Uniji nužno je naglasiti da interoperabilnost, iako je iznimno važna, sama po sebi ne osigurava pristupačnost ni neometanost transeuropskih digitalnih javnih usluga. Sveobuhvatan i održiv ekosustav digitalnih infrastruktura, uz odgovarajuću financijsku potporu, jednako je važan za postizanje ciljeva utvrđenih u Odluci (EU) 2022/2481. U skladu s komunikacijom Komisije od 30. lipnja 2021. naslovljenom „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja” posebnu bi pozornost trebalo posvetiti proširivanju povezivosti na ruralna i udaljena područja u Uniji, područja zahvaćena industrijskom tranzicijom i regije koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su otoci, pogranične i planinske regije, osiguravajući pritom da prednosti koje donosi digitalna transformacija budu usklađene s postojećim inicijativama Unije za povećanje regionalne uključenosti i povezivosti te da podupiru te inicijative.

- (5) Pri razvoju prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga utvrđenih u ovoj Uredbi trebalo bi uzeti u obzir pravnu interoperabilnost. Kao katalizator razvoja organizacijske, semantičke i tehničke interoperabilnosti, pravna interoperabilnost općenito olakšava iskorištavanje prednosti prekogranične interoperabilnosti, uključujući brz pristup građana i poduzeća informacijama, brže postupke i usluge te smanjenje administrativnih prepreka. Nadalje, budući da je jezična barijera jedna od prepreka interoperabilnosti, ponovnoj uporabi rješenja i uspostavi prekograničnih usluga, semantička interoperabilnost ključna je za olakšavanje djelotvorne komunikacije u raznolikim višejezičnim okružjima, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini.

- (6) Transeuropske digitalne javne usluge digitalne su usluge koje subjekti Unije ili tijela javnog sektora pružaju jedni drugima ili fizičkim ili pravnim osobama u Uniji, a koje zahtijevaju interakciju preko granica država članica, među subjektima Unije ili između subjekata Unije i tijela javnog sektora, putem njihovih mrežnih i informacijskih sustava. Transeuropske digitalne javne usluge trebale bi uključivati, među ostalim, ključne javne usluge kako su definirane u Odluci (EU) 2022/2481, a obuhvaćaju osnovne usluge koje su relevantne za važne životne događaje za fizičke osobe, kao što je pronalaženje posla ili studiranje, te za pravne osobe u njihovu profesionalnom životnom ciklusu. Namjera je da ključne javne usluge od transeuropske važnosti europskim građanima donesu velike prednosti kada postanu prekogranično interoperabilne. Primjeri transeuropskih digitalnih javnih usluga usluge su koje putem prekogranične razmjene podataka omogućuju uzajamno priznavanje akademskih diploma ili stručnih kvalifikacija, razmjenu podataka o vozilima u svrhu sigurnosti na cestama, pristup podacima o socijalnoj sigurnosti i zdravstvenim podacima, među ostalim potvrdama povezanim s pandemijama i potvrdama o cijepljenju, pristup sustavima s jedinstvenim sučeljem, razmjenu informacija povezanih s oporezivanjem, carinom, akreditacijom za javne natječaje, digitalnim vozačkim dozvolama ili obrtnim registrima te općenito sve usluge koje primjenjuju načelo „samo jednom” za pristup prekograničnim podacima i njihovu razmjenu.

- (7) Ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica da definiraju što čini javne usluge, subjekti Unije i tijela javnog sektora potiču se da pri osmišljavanju i razvoju takvih usluga razmotre potrebe korisnika i pristupačnost, u skladu s Europskom deklaracijom od 15. prosinca 2022. o digitalnim pravima i načelima za digitalno desetljeće⁶. Osim toga, subjekte Unije i tijela javnog sektora potiče se da osiguraju da se osobe s invaliditetom, starije osobe i druge ranjive skupine mogu koristiti javnim uslugama na razini usluga usporedivoj s onom koja se pruža drugim građanima.
- (8) Trebalo bi uspostaviti novu strukturu upravljanja, u čijem bi središtu trebao biti Odbor za interoperabilnu Europu („Odbor”), te bi ona trebala imati zakonske ovlasti da, zajedno s Komisijom, potiče daljnji razvoj prekogranične interoperabilnosti u Uniji, uključujući Europski okvir za interoperabilnost (EIF) i druga zajednička pravna, organizacijska, semantička i tehnička rješenja za interoperabilnost, kao što su specifikacije i aplikacije. Nadalje, ovom bi Uredbom trebalo utvrditi jasnu i lako prepoznatljivu oznaku za određena rješenja za interoperabilnost („rješenja za interoperabilnu Europu”). Trebalo bi poticati stvaranje aktivne zajednice usmjerene na tehnološka rješenja za otvoreno upravljanje.

⁶ SL C 23, 23.1.2023., str. 1.

- (9) Regionalna i lokalna tijela imat će aktivnu ulogu u razvoju rješenja za interoperabilnost. Trebala bi nastojati u njega također uključiti MSP-ove, istraživačke i obrazovne organizacije i civilno društvo te podijeliti rezultate takve suradnje.
- (10) Radi koherentnog pristupa interoperabilnosti javnog sektora u Uniji te podupiranja načela dobre uprave i slobodnog kretanja osobnih i neosobnih podataka unutar Unije trebalo bi što je više moguće uskladiti pravila za sve subjekte Unije i tijela javnog sektora koji utvrđuju obvezujuće zahtjeve za transeuropske digitalne javne usluge te tako utjecati na sposobnosti tih subjekata i tijela da razmjenjuju podatke putem svojih mrežnih i informacijskih sustava. Taj cilj uključuje Komisiju i druge subjekte Unije te tijela javnog sektora u državama članicama na svim razinama uprave: nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj. Subjekti Unije imaju važnu ulogu u prikupljanju podataka iz regulatornih izvješća država članica. Stoga bi područjem primjene ove Uredbe trebala biti obuhvaćena i interoperabilnost takvih podataka.

- (11) Temeljno pravo na zaštitu osobnih podataka zaštićeno je osobito uredbama (EU) 2016/679⁷ i (EU) 2018/1725⁸ Europskog parlamenta i Vijeća. Direktivom 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁹ usto se štiti privatni život i povjerljivost komunikacije, među ostalim putem uvjetâ za pohranu svih vrsta osobnih i neosobnih podataka u terminalnoj opremi te pristup njima s takve opreme. Navedeni zakonodavni akti Unije osnova su za održivu i odgovornu obradu podataka, među ostalim onda kada skupovi podataka obuhvaćaju kombinaciju osobnih i neosobnih podataka. Ovom se Uredbom dopunjava i ne dovodi u pitanje pravo Unije o zaštiti osobnih podataka i privatnosti, osobito uredbe (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 te Direktiva 2002/58/EZ. Nijedna odredba ove Uredbe ne bi se trebala primjenjivati niti tumačiti na način kojim bi se umanjilo ili ograničilo pravo na zaštitu osobnih podataka ili pravo na privatnost i povjerljivost komunikacije.

⁷ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁸ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁹ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

- (12) Prekograničnu interoperabilnost ne omogućuju samo centralizirane digitalne infrastrukture u državama članicama, nego i decentralizirani pristup. To podrazumijeva potrebu za povjerenjem među javnim upravama, što omogućuje razmjenu podataka između lokalnih uprava u različitim državama članicama koja nužno ne uključuje posredovanje nacionalnih čvorova. Stoga je potrebno izraditi zajednička rješenja za interoperabilnost, koja se mogu ponovno upotrebljavati na svim upravnim razinama. Rješenja za interoperabilnost imaju različite oblike, od alata više razine kao što su konceptualni okviri i smjernice, do više tehničkih rješenja poput referentnih arhitektura, tehničkih specifikacija ili normi. Osim toga, konkretne usluge i aplikacije te dokumentirane tehničke komponente poput izvornog koda, uključujući artefakte i modele umjetne inteligencije, mogu biti rješenja za interoperabilnost ako se odnose na pravne, organizacijske, semantičke ili tehničke aspekte prekogranične interoperabilnosti. Potrebe za prekograničnim digitalnim interakcijama sve su veće te zahtijevaju rješenja koja ih mogu ispuniti. Cilj je ove Uredbe olakšati i potaknuti razmjenu na svim razinama uprave, prevladati prekogranične prepreke i administrativno opterećenje te time povećati učinkovitost javnih usluga u cijeloj Uniji.

- (13) Interoperabilnost olakšava uspješnu provedbu politika, posebno onih koje su snažno povezane s javnim sektorom, kao što su pravosuđe i unutarnji poslovi, oporezivanje i carina, promet, energetika, zdravstvo, poljoprivreda i zapošljavanje, te provedbu propisa u poslovnom i industrijskom sektoru. Međutim, perspektiva interoperabilnosti jednog sektora povezana je s rizikom da će uvođenje različitih ili nekompatibilnih rješenja na nacionalnoj ili sektorskoj razini dovesti do novih elektroničkih prepreka pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i s njime povezanoj slobodi kretanja. Nadalje, u tom smislu postoji rizik od narušavanja otvorenosti i konkurentnosti tržišta i sustava pružanja usluga od općeg interesa za građane i poduzeća. Stoga bi ova Uredba također trebala olakšavati, poticati i primjenjivati se na međusektorsku interoperabilnost, čime bi se poduprlo uklanjanje prepreka, nekompatibilnosti i fragmentacije digitalnih javnih usluga.
- (14) Kako bi se uklonila fragmentacija u okruženju za interoperabilnost u Uniji, trebalo bi promicati zajedničko razumijevanje interoperabilnosti u Uniji i holistički pristup rješenjima za interoperabilnost. Strukturiranom suradnjom trebalo bi poduprijeti mjere za promicanje politika prilagođenih digitalnim tehnologijama i s interoperabilnošću po dizajnu (eng. interoperability-by-design). Nadalje, njome bi subjekte Unije i tijela javnog sektora trebalo poticati na učinkovito upravljanje i uporabu infrastrukture digitalnih usluga i njihovih odgovarajućih komponenata koji omogućuju uspostavu i rad održivih i učinkovitih javnih usluga kako bi se osigurala pristupačnost sve do najniže upravne jedinice.

- (15) Subjekti Unije i tijela javnog sektora mogu uvesti obvezujuće zahtjeve za transeuropske digitalne javne usluge. Kako bi se osiguralo da je takvim uslugama moguće prekogranično razmjenjivati podatke, trebalo bi uspostaviti mehanizam kojim bi se omogućilo otkrivanje pravnih, organizacijskih, semantičkih i tehničkih prepreka prekograničnoj interoperabilnosti („procjena interoperabilnosti”). Tim bi se mehanizmom trebalo osigurati da se u svim odlukama koje mogu utjecati na osmišljavanje takvih usluga na odgovarajući način uzimaju u obzir aspekti prekogranične interoperabilnosti.
- (16) Kako bi se uspostavili obvezujući zahtjevi za transeuropske digitalne javne usluge, važno je da se aspekt interoperabilnosti uzme u obzir što ranije u postupku oblikovanja politika, u skladu s načelom „digitalno kao standard” (eng. digital-by-default) i pristupom „interoperabilnosti po dizajnu” (eng. interoperability-by-design). Stoga bi subjekt Unije ili tijelo javnog sektora koji namjeravaju utvrditi obvezujuće zahtjeve za jednu ili više transeuropskih digitalnih javnih usluga koji utječu na prekograničnu interoperabilnost, primjerice u sklopu digitalizacije ključnih javnih usluga iz Odluke (EU) 2022/2481, trebali provesti procjenu interoperabilnosti. Kako bi se osigurala djelotvornost i učinkovitost te zadaće, država članica može odlučiti o unutarnjim resursima i suradnji među svojim tijelima javnog sektora koji su potrebni kako bi se poduprla provedba tih procjena interoperabilnosti.

- (17) Procjena interoperabilnosti potrebna je kako bi se razumjeli razmjeri utjecaja predviđenih zahtjeva i predložile mjere za iskorištavanje prednosti i pokrivanje potencijalnih troškova. U situacijama u kojima procjena interoperabilnosti nije obvezna subjekt Unije ili tijelo javnog sektora trebali bi moći dobrovoljno provesti procjenu interoperabilnosti. Ovom Uredbom stoga se općenito potiče interoperabilnost.
- (18) Obvezujući zahtjevi obuhvaćaju bilo koju obvezu, zabranu, uvjet, kriterij ili ograničenje pravne, organizacijske, semantičke ili tehničke prirode u okviru zakona, drugog propisa, ugovora, poziva na podnošenje ponuda ili drugog službenog dokumenta. Obvezujući zahtjevi utječu na način na koji se transeuropske digitalne javne usluge i njihove mreže i informacijski sustavi koji se upotrebljavaju za njihovo pružanje osmišljavaju, nabavljaju, razvijaju i provode, čime se utječe na ulazne ili izlazne protoke podataka tih usluga. Međutim, zadaće kao što su razvojno održavanje bez znatnih izmjena, sigurnosna ili tehnička ažuriranja ili jednostavna nabava standardne opreme za informacijske i komunikacijske tehnologije obično ne utječu na prekograničnu interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga te stoga ne dovode do obvezne procjene interoperabilnosti u smislu ove Uredbe.

- (19) Pristup provedbi procjena interoperabilnosti trebao bi biti proporcionalan i diferenciran u skladu s razinom na kojoj se provode i njihovim opsegom. U nekim okolnostima može biti razumno i ekonomično da predmet procjene interoperabilnosti uključuje više projekata, a ne samo jedan, među ostalim kad tijela javnog sektora namjeravaju uspostaviti zajedničku aplikaciju ili platformu za obradu. U takvim slučajevima trebalo bi snažno poticati provedbu procjene interoperabilnosti koja ne obuhvaća samo postizanje ciljeva interoperabilne Europe, nego i potpunu provedbu interoperabilnosti. Slično tome, zahtjevi u pogledu procjena interoperabilnosti koje se obavljaju na razini provedbe samo jednog projekta, primjerice u lokalnom tijelu, trebali bi biti pragmatični i omogućivati usko usmjerenje, uzimajući u obzir činjenicu da se šire prednosti procjena interoperabilnosti općenito ostvaruju u ranim fazama oblikovanja politika i razvoja referentne arhitekture, specifikacija i normi. Pri donošenju smjernica o sadržaju procjene interoperabilnosti Odbor bi trebao među ostalim uzeti u obzir kapacitet regionalnih i lokalnih tijela javnog sektora te izbjegavati prekomjerno administrativno opterećenje.
- (20) U postupku savjetovanja s onima na koje se izravno utjecalo ili njihovim predstavnicima subjekt Unije ili tijelo javnog sektora trebali bi se moći služiti postojećom praksom savjetovanja i aktualnim podacima.

- (21) U okviru procjene interoperabilnosti trebalo bi evaluirati učinke predviđenih obvezujućih zahtjeva za transeuropske digitalne javne usluge na prekograničnu interoperabilnost, primjerice s obzirom na izvor, prirodu, posebnost i razmjere tih učinaka. Rezultat te procjene trebalo bi uzeti u obzir pri utvrđivanju odgovarajućih mjera koje treba poduzeti kako bi se uspostavili ili izmijenili obvezujući zahtjevi za transeuropske digitalne javne usluge.
- (22) Subjekt Unije ili tijelo javnog sektora trebali bi objaviti izvješće o rezultatu procjene interoperabilnosti na javnom mjestu koje određuju nacionalna nadležna tijela ili, za subjekte Unije, koordinatori za interoperabilnost, i to barem na službenim internetskim stranicama u strojno čitljivom formatu. Pri objavi izvješća ne bi se smjela ugrožavati prava intelektualnog vlasništva ni poslovne tajne i ona bi trebala biti ograničena ako je to opravdano radi zaštite javnog poretka ili sigurnosti. Trebalo bi poštovati pravo Unije kojim se uređuje zaštita osobnih podataka. Subjekt Unije ili tijelo javnog sektora trebali bi rezultate procjena interoperabilnosti elektroničkim putem podijeliti s Odborom. Odbor bi na toj osnovi trebao provesti analizu i dati prijedloge za unapređivanje prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga. Prijedloge Odbora trebalo bi objaviti na portalu interoperabilne Europe.

- (23) Potreban je zajednički kontrolni popis za izvješća o procjenama interoperabilnosti kako bi se subjektima Unije i tijelima javnog sektora olakšale zadaće provedbe tih procjena i kako bi se Odboru omogućilo da na temelju njihovih rezultata oblikuje preporuke radi unapređivanja prekogranične interoperabilnosti. U skladu s time, u izvješću u kojem se predstavlja rezultat postupka procjene interoperabilnosti trebalo bi sažeti učinke ocijenjenog zahtjeva na pravnu, organizacijsku, semantičku, tehničku i upravljačku dimenziju prekogranične interoperabilnosti, kao i navesti vrstu rješenja za interoperabilnu Europu primijenjenog za uklanjanje takvih učinaka te preostale prepreke koje još nisu uklonjene. Korištenje tim zajedničkim kontrolnim popisom trebalo bi dodatno objasniti smjernicama koje donosi Odbor.
- (24) Komisija bi trebala osigurati sredstva prilagođena korisnicima za obrađivanje rezultata procjena i prosljeđivanje tih rezultata, među ostalim u strojno čitljivom formatu. Svrha internetskog alata za izvješća o procjenama interoperabilnosti trebalo bi biti osiguravanje jednostavnog sučelja prilagođenog korisnicima za izradu i objavu takvih izvješća. Standardizirani rezultati izvješćivanja u strojno čitljivom formatu mogli bi se upotrebljavati za potrebe praćenja. Takvim bi se alatom također trebalo olakšati automatizirano prevođenje i trebalo bi ga integrirati u portal interoperabilne Europe. Kako bi se potaknula interoperabilnost i neometana integracija, internetski alat trebao bi također prihvatiti model otvorenih podataka koji proizlazi iz zajedničkog kontrolnog popisa za izvješća o procjenama interoperabilnosti te bi se trebao pridržavati tog modela. Ključno je osigurati aplikacijsko programsko sučelje koje omogućuje integraciju tog alata u postojeće platforme za izvješćivanje, čime se u najvećoj mogućoj mjeri povećava korisnost i učinkovitost za sve dionike. Iako bi korištenje internetskim alatom trebalo biti dobrovoljno, obvezu subjekta Unije ili tijela javnog sektora da na javnom mjestu objavi izvješće u kojem se predstavlja rezultat procjene interoperabilnosti trebalo bi smatrati ispunjenom ako taj subjekt Unije ili tijelo javnog sektora dostavi potrebne podatke i omogući njihovu objavu na portalu interoperabilne Europe.

- (25) Subjekti Unije ili tijela javnog sektora koji traže rješenja za interoperabilnost trebali bi od drugih subjekata Unije ili tijela javnog sektora moći zatražiti rješenja za interoperabilnost koja upotrebljavaju ta tijela odnosno ti subjekti, kao što su primjeri dobre prakse, specifikacije i softverski kod, zajedno s povezanom dokumentacijom. Dijeljenje bi trebalo postati standardni postupak. Osim toga, subjekti Unije ili tijela javnog sektora trebali bi nastojati izraditi nova rješenja za interoperabilnost ili dalje razvijati postojeća. Pritom bi trebali dati prednost rješenjima koja ne sadržavaju ograničavajuće uvjete licenciranja ako su takva rješenja jednakovrijedna. Međutim, dijeljenje rješenja za interoperabilnost ne bi trebalo tumačiti kao zahtijevanje da se subjekti Unije i tijela javnog sektora odreknu svojih prava intelektualnog vlasništva.
- (26) Kad javne uprave dijele svoja rješenja s drugim javnim upravama ili javnošću, one djeluju u javnom interesu. To je još važnije za inovativne tehnologije. Na primjer, otvoreni kod čini algoritme transparentnima i omogućuje neovisne revizije i ponovljive module. Dijeljenjem rješenja za interoperabilnost među javnim upravama trebalo bi stvoriti uvjete za postizanje otvorenog ekosustava digitalnih tehnologija za javni sektor, koji može donijeti višestruke prednosti.
- (27) Odbor bi pri praćenju usklađenosti preporučenih rješenja za interoperabilnost i predlaganju mjera za osiguravanje njihove kompatibilnosti s postojećim rješenjima s istom namjenom trebao voditi računa o zastarijevanju rješenja.

- (28) EIF-om bi trebao osigurati koherentnost i trebao bi biti priznat kao jedinstvena referentna točka za Unijin pristup interoperabilnosti u sektoru javnih usluga. Osim toga, specijaliziranim okvirima za interoperabilnost može se odgovoriti na potrebe posebnih sektora, područja ili upravnih razina. Tim bi okvirima, koji su neobvezujuće prirode, trebalo dodatno promicati provedbu rješenja za interoperabilnost i pristup inherentne interoperabilnosti.
- (29) EIF bi, među ostalim, trebao promicati načelo višejezičnosti u javnom sektoru.
- (30) Odbor bi trebao izraditi EIF. Odbor bi se trebao sastojati od po jednog predstavnika svake države članice i jednog predstavnika Komisije. Stoga su države članice, zajedno s Komisijom, u središtu izrade i provedbe EIF-a. Odbor bi EIF trebao ažurirati prema potrebi.
- (31) U sklopu specijaliziranih okvira za interoperabilnost izdanih kao dopuna EIF-u trebalo bi uzimati u obzir i ne dovoditi u pitanje postojeće okvire za određene sektore izrađene na razini Unije, primjerice za zdravstveni sektor.

- (32) Interoperabilnost je izravno povezana s otvorenim specifikacijama i normama te ovisi o njihovoj uporabi. Stoga bi javnom sektoru Unije trebalo dopustiti dogovaranje o međusektorskim otvorenim specifikacijama i drugim rješenjima za promicanje interoperabilnosti. Novi bi okvir trebao omogućiti jasan postupak uspostave i promicanja preporučenih rješenja za interoperabilnost u budućnosti, koja bi nosila oznaku „rješenje za interoperabilnu Europu”. Tako će javni sektor moći na koordiniraniji način uključivati potrebe javnog sektora i javne vrijednosti u šire rasprave. Odbor bi trebao postići dogovor o općim kriterijima koje rješenja za interoperabilnost trebaju ispunjavati. Odbor bi trebao moći povući svoje preporuke. Ako Odbor povuče svoje preporuke, oznaku „rješenje za interoperabilnu Europu” trebalo bi ukloniti s odgovarajućih rješenja za interoperabilnost, a ta bi se rješenja za interoperabilnost prema potrebi mogla izbrisati s portala interoperabilne Europe.
- (33) Mnoge specifikacije interoperabilnosti koje se upotrebljavaju u javnom sektoru mogle bi se izvesti iz postojećeg prava Unije. Stoga je potrebno uspostaviti poveznicu između svih specifikacija za transeuropske digitalne javne usluge koje su obvezne na temelju prava Unije. Provedbenim tijelima nije uvijek lako pronaći zahtjeve u najnovijem i strojno čitljivom obliku. Jedinstvenom ulaznom točkom u obliku portala interoperabilne Europe i jasnim pravilima o metapodacima informacija o takvim zahtjevima namjerava se pomoći tijelima javnog sektora u osiguravanju toga da su njihove infrastrukture digitalnih usluga usklađene s postojećim i budućim pravilima.

- (34) Portal interoperabilne Europe trebalo bi razviti na temelju postojećih inicijativa te bi ga trebalo uspostaviti kao lako dostupnu referentnu točku za rješenja, procjene, znanje i zajednicu u području interoperabilnosti. Portal interoperabilne Europe trebalo bi uspostaviti kao poveznicu na službene izvore te bi trebao biti otvoren za doprinose Zajednice za interoperabilnu Europu uspostavljene ovom Uredbom.
- (35) Portal interoperabilne Europe trebao bi omogućiti da rješenja za interoperabilnost koja se temelje na EIF-ovim načelima otvorenosti, pristupačnosti, tehničke neutralnosti, mogućnosti ponovne uporabe, sigurnosti i privatnosti budu javno dostupna i vidljiva. Trebalo bi jasno razlikovati rješenja za interoperabilnu Europu, koja preporučuje Odbor, i druga rješenja za interoperabilnost, poput onih koja se proaktivno dijele za ponovnu uporabu u javnim upravama, rješenja povezanih s politikama Unije te relevantnih rješenja s nacionalnih portala. Primjere uporabe na portalu interoperabilne Europe trebalo bi moći pretraživati po zemljama ili vrstama javnih službi koje podupiru. O načinu na koji se rješenja kategoriziraju na portalu interoperabilne Europe trebalo bi se savjetovati s Odborom.
- (36) Budući da otvoreni kod omogućuje da korisnici aktivno procjenjuju i ispituju interoperabilnost i sigurnost rješenja, važno je da se njime podupire provedba rješenja za interoperabilnost. U tom bi kontekstu trebalo promicati uporabu licencija za softver otvorenog koda kako bi se povećalo pravnu jasnoću i uzajamno priznavanje licencija u državama članicama. Komisija javnom licencijom Europske unije (EURL) već pruža rješenje za takvo licenciranje. Portali država članica na kojima se prikupljaju rješenja otvorenog koda koji su povezani s portalom interoperabilne Europe trebali bi omogućivati uporabu EURL-a, pritom ne isključujući mogućnost da takvi portali dopuste uporabu drugih licencija za softver otvorenog koda.

- (37) Unijine javne usluge koje se pružaju ili kojima se upravlja elektronički trenutačno često ovise o pružateljima usluga izvan Unije. U strateškom je interesu Unije osigurati da zadrži i razvije bitne tehnološke sposobnosti kako bi zaštitila svoje digitalno jedinstveno tržište, a posebno kako bi osigurala pružanje usluga, zaštitila ključne mrežne i informacijske sustave te pružala ključne javne usluge. Mjere potpore za interoperabilnu Europu trebale bi doprinijeti razvoju javnih uprava i njihovu osposobljavanju za uključivanje novih izazova i područja u prekogranične kontekste. Interoperabilnost je uvjet za izbjegavanje tehnološke ovisnosti o odabranoj tehnologiji, tehnički razvoj i poticanje inovacija, što su čimbenici koji bi trebali potaknuti globalnu konkurentnost, otpornost i otvorenu stratešku autonomiju Unije.
- (38) Potrebno je uspostaviti mehanizam upravljanja kojim bi se olakšala provedba politika Unije, i to na način kojim se osigurava interoperabilnost. Taj bi mehanizam trebao biti usmjeren na interoperabilnu digitalnu provedbu politika nakon što budu donesene u obliku pravnih akata i trebao bi služiti za izradu rješenja za interoperabilnost na temelju potreba. Taj mehanizam trebao bi biti potpora tijelima javnog sektora. Odbor bi trebao Komisiji predlagati projekte kojima se podupire provedba politika za potporu tijelima javnog sektora, a Komisija bi trebala odlučiti hoće li uspostaviti te projekte potpore, uzimajući pritom u obzir moguću potrebu za neautoritativnim, strojno izvršivim verzijama politike, kao što su referentni modeli provedbe ili kod, koji se mogu ponovno upotrebljavati na svim razinama uprave.

- (39) Sve razine uprave trebale bi surađivati s inovativnim organizacijama, među ostalim s poduzećima i neprofitnim subjektima, na osmišljavanju, razvoju i radu javnih usluga. Potpora suradnji u okviru GovTecha između tijela javnog sektora, istraživačkih i obrazovnih ustanova, start-up poduzeća i inovativnih MSP-ova, i organizacija civilnog društva („CivicTech”) djelotvoran je način podupiranja inovacija u javnom sektoru, fleksibilnosti i promicanja uporabe alata za interoperabilnost u privatnom i javnom sektoru. Potpora otvorenom ekosustavu GovTech u Uniji, koji spaja javne i privatne aktere preko granica i uključuje različite razine uprave, trebala bi omogućiti oblikovanje inovativnih inicijativa usmjerenih na osmišljavanje i provedbu rješenja za interoperabilnost u okviru GovTecha.
- (40) Utvrđivanje zajedničkih potreba i prioriteta u inovacijama te usmjeravanje zajedničkog prekograničnog rada u okviru GovTecha i eksperimentalnog rada omogućilo bi tijelima javnog sektora Unije da razmijene informacije o rizicima, stečeno iskustvo i rezultate mjera za inovacije. Pritom će se posebno iskoristiti veliko bogatstvo koje čine tehnološka start-up poduzeća i MSP-ovi u Uniji. Uspješni projekti u okviru GovTecha i mjere za inovacije pokrenute u okviru mjera za inovacije za interoperabilnu Europu trebali bi doprinijeti proširenju alata i rješenja za interoperabilnost u okviru GovTecha kako bi se omogućila njihova ponovna uporaba.

- (41) Za mjere potpore za interoperabilnu Europu korisni bi mogli biti sigurni prostori za eksperimentiranje, uz istodobno osiguravanje odgovornih inovacija i integracije odgovarajućih mjera za smanjivanje rizika i zaštitnih mjera. Kako bi se osigurao pravni okvir povoljan za inovacije i otporan na buduće promjene i poremećaje, takve bi projekte trebalo biti moguće pokretati u regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost. Regulatorna izolirana okruženja za interoperabilnost trebala bi se sastojati od kontroliranih testnih okruženja koja olakšavaju izradu i testiranje inovativnih rješenja prije integracije tih rješenja u mrežne i informacijske sustave javnog sektora. Cilj uspostave regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost trebalo bi biti poticanje interoperabilnosti s pomoću inovativnih rješenja tako da se uspostavi kontrolirano okruženje za eksperimentiranje i testiranje kako bi se osigurala usklađenost tih rješenja s ovom Uredbom i drugim relevantnim pravom Unije i država članica, povećanje pravne sigurnosti za inovatore i nadležna tijela te bolje razumijevanje mogućnosti, novih rizika i učinaka novih rješenja. Kako bi se osigurala ujednačena provedba u cijeloj Uniji i postigla ekonomija razmjera, primjereno je uspostaviti zajednička pravila za provedbu regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost. Europski nadzornik za zaštitu podataka ima ovlast izricanja upravnih novčanih kazni subjektima Unije u kontekstu regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost, u skladu s člankom 58. stavkom 2. točkom (i) Uredbe (EU) 2018/1725.

- (42) Kako bi se u okviru regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost izradila određena rješenja za interoperabilnost od javnog interesa, u skladu s člankom 6. stavkom 4. Uredbe (EU) 2016/679 te člankom 5. Uredbe (EU) 2018/1725 i ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 2. Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰, potrebno je predvidjeti pravila za uporabu osobnih podataka prikupljenih u druge svrhe. I dalje se primjenjuju sve druge obveze voditelja obrade podataka i prava ispitanika na temelju uredbi (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725 te Direktive (EU) 2016/680. Ovom se Uredbom posebice ne predviđa pravna osnova u smislu članka 22. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) 2016/679 ili članka 24. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) 2018/1725. Cilj je ove Uredbe samo predvidjeti obradu osobnih podataka u kontekstu regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost. Svaka druga obrada osobnih podataka obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe zahtijevala bi zasebnu pravnu osnovu.
- (43) Kako bi se povećala transparentnost obrade osobnih podataka koju provode subjekti Unije i tijela javnog sektora, portal interoperabilne Europe trebao bi omogućiti pristup informacijama o obradi osobnih podataka u kontekstu regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost, u skladu s uredbama (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725.

¹⁰ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

- (44) Potrebno je unaprijediti dobro razumijevanje pitanja povezanih s interoperabilnošću, posebno među zaposlenicima u javnom sektoru. U tom pogledu ključno je kontinuirano osposobljavanje te bi s njime u vezi trebalo poticati suradnju i koordinaciju. Povrh osposobljavanja o rješenjima za interoperabilnu Europu, sve bi se inicijative, prema potrebi, trebale temeljiti na razmjeni iskustava i rješenja te razmjeni i promicanju najbolje prakse ili bi njima trebale biti popraćene. U tu bi svrhu Komisija trebala osmisliti tečajeve osposobljavanja i pripremiti materijale za osposobljavanje te promicati izradu programa certifikacije o pitanjima u vezi s interoperabilnošću radi promicanja najbolje prakse, kvalifikacija ljudskih resursa i kulture izvrsnosti. Komisija bi trebala doprinijeti povećanju opće dostupnosti i provedbe osposobljavanja o interoperabilnosti javnog sektora na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, u skladu sa strategijama Unije za digitalne vještine. Komisija i države članice trebale bi poticati izgradnju kapaciteta, posebno u okviru javnih uprava, u pogledu prekvalifikacije i usavršavanja potrebnih za provedbu ove Uredbe.

- (45) Kako bi se uspostavio mehanizam za olakšavanje postupka uzajamnog učenja među subjektima Unije i tijelima javnog sektora te za razmjenu najbolje prakse u provedbi rješenja za interoperabilnu Europu u svim državama članicama, potrebno je utvrditi odredbe o postupku istorazinske ocjene. Istorazinska ocjena trebala bi dovesti do vrijednih uvida i preporuka za tijelo javnog sektora nad kojim se provodi takvo ocjenjivanje. Ona bi posebno mogla doprinijeti olakšavanju prijenosa tehnologija, alata, mjera i postupaka među sudionicima istorazinske ocjene. Istorazinska ocjena trebala bi stvoriti funkcionalan način razmjene najbolje prakse među državama članicama i subjektima Unije s različitim razinama razvijenosti u pogledu interoperabilnosti. Istorazinsku ocjenu trebalo bi biti moguće provoditi na dobrovoljnoj osnovi na zahtjev subjekta Unije ili tijela javnog sektora kada je to potrebno. Kako bi se osiguralo da je postupak istorazinske ocjene troškovno učinkovit i da pruža jasne i uvjerljive rezultate te kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje, Komisija bi trebala moći donijeti smjernice o metodologiji i sadržaju istorazinske ocjene, na temelju potreba koje se pojave i nakon savjetovanja s Odborom.
- (46) Odbor bi trebao olakšati opće usmjeravanje strukturirane suradnje u okviru interoperabilne Europe u promicanju digitalne međupovezanosti i interoperabilnosti javnih usluga u Uniji te nadzirati strateške i provedbene aktivnosti povezane s tom suradnjom. Odbor bi svoje zadaće trebao obavljati uzimajući u obzir pravila o prekograničnoj interoperabilnosti i već provedena rješenja za postojeće mrežne i informacijske sustave.

- (47) Određeni subjekti Unije, kao što su Europski odbor za inovacije u području podataka i Odbor za europski prostor za zdravstvene podatke, osnovani su i zaduženi, među ostalim, za poboljšanje interoperabilnosti u određenom području ili na određenoj razini politike. Međutim, nijedan od postojećih subjekata nije zadužen za bavljenje obvezujućim zahtjevima za transeuropske digitalne javne usluge. Odbor bi trebao podupirati subjekte Unije koji rade na politikama, djelovanjima i rješenjima relevantnima za prekograničnu interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga, na primjer u pogledu semantičke interoperabilnosti za prenosivost i mogućnost ponovne uporabe podatkovnih prostora. Radi osiguravanja usklađenosti i sinergije između djelovanja u području prekogranične interoperabilnosti i djelovanja specifičnih za određeni sektor, Odbor bi trebao surađivati sa svim relevantnim subjektima Unije. U tu svrhu Komisija, koja predsjedava Odborom, može pozvati stručnjake sa stručnim znanjem o temi na dnevnom redu, uključujući predstavnike regionalnih i lokalnih tijela te zajednica otvorenog koda i normizacije.
- (48) Za unapređenje interoperabilnosti javnog sektora potrebni su aktivno sudjelovanje i predanost stručnjaka, praktičara, korisnika i zainteresiranih građana u svim državama članicama. Ti naponi obuhvaćaju sve razine uprave, to jest nacionalnu, regionalnu i lokalnu razinu, te uključuju međunarodne partnere, istraživačke i obrazovne ustanove kao i relevantne zajednice i privatni sektor. Kako bi se iskoristila njihova stručnost, vještine i kreativnost, poseban otvoreni forum, Zajednica za interoperabilnu Europu, trebao bi pomoći u usmjeravanju povratnih informacija i korisničkih i operativnih potreba, utvrđivanju područja za daljnji razvoj te prioriteta za suradnju u području interoperabilnosti u Uniji. Uspostavom Zajednice za interoperabilnu Europu trebala bi se poduprijeti koordinacija i suradnja strateških i operativnih ključnih aktera u području interoperabilnosti.

- (49) Zajednica za interoperabilnu Europu trebala bi biti otvorena za sve zainteresirane strane. Pristup Zajednici za interoperabilnu Europu trebao bi biti što jednostavniji, bez nepotrebnih prepreka i administrativnog opterećenja. Zajednica za interoperabilnu Europu trebala bi okupiti javne i privatne dionike, uključujući građane, koji imaju stručno znanje u području prekogranične interoperabilnosti i dolaze iz različitih okruženja, kao što su akademska zajednica, istraživanje i inovacije, obrazovanje, normizacija i specifikacije, poduzeća i javna uprava na svim razinama. Trebalo bi poticati aktivno sudjelovanje u Zajednici za interoperabilnu Europu, među ostalim utvrđivanjem mjera potpore i mogućnosti financiranja.
- (50) Kako bi se osigurala djelotvorna i učinkovita provedba ove Uredbe, potrebno je odrediti nacionalna nadležna tijela odgovorna za njezinu provedbu. U mnogim su državama članicama neki subjekti već zaduženi za razvoj interoperabilnosti. Ti subjekti trebali bi moći preuzeti ulogu nadležnog tijela u skladu s ovom Uredbom te bi, ako postoji više nacionalnih nadležnih tijela, među njima trebalo odrediti jedinstvenu kontaktnu točku.
- (51) Trebalo bi razviti plan za interoperabilnu Europu kao glavni instrument Unije za koordinaciju javnih ulaganja u rješenja za interoperabilnost i utvrđivanje plana za provedbu ove Uredbe. Taj plan trebao bi pružiti sveobuhvatan pregled mogućnosti financiranja i obveza financiranja u tom području te prema potrebi integrirati povezane programe Unije. Time bi se trebalo doprinijeti stvaranju sinergije i koordiniranju financijske potpore povezane s razvojem interoperabilnosti te izbjegavanju udvostručavanja na svim razinama uprave.

- (52) Trebalo bi prikupljati informacije kojima bi se vodila djelotvorna i učinkovita provedba ove Uredbe, uključujući informacije za potporu radu Odbora, kao i doprinose za evaluaciju ove Uredbe u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹¹ Stoga bi Komisija trebala provoditi praćenje i evaluaciju ove Uredbe. Evaluacija bi se trebala temeljiti na pet kriterija, to jest učinkovitosti, djelotvornosti, važnosti, usklađenosti i dodanoj vrijednosti, s posebnim naglaskom na učinku ove Uredbe na prekograničnu interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga u funkciji pospješitelja u postizanju neometanih i dostupnih digitalnih javnih usluga, na smanjenju administrativnog opterećenja i na potrebi za dodatnim mjerama i politikama na razini Unije. Evaluacija bi trebala pružiti i temelj za procjene učinka mogućih dodatnih mjera. Nadalje, Komisija bi nakon savjetovanja s Odborom trebala pripremiti metodologiju, postupak i pokazatelje za praćenje. Mehanizam praćenja trebao bi biti osmišljen tako da se administrativno opterećenje država članica svede na najmanju moguću mjeru s pomoću ponovne uporabe postojećih izvora podataka u mjeri u kojoj je to izvedivo i stvaranja sinergije s postojećim mehanizmima praćenja, kao što su indeks gospodarske i društvene digitalizacije, referentna vrijednost za e-upravu i smjerovi djelovanja programa politike za digitalno desetljeće do 2030. uspostavljenog Odlukom (EU) 2022/2481.

¹¹ OJ L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (53) Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću trebala podnijeti i predstaviti godišnje izvješće o interoperabilnosti u Uniji. To bi izvješće trebalo uključivati opis napretka koji je postignut u pogledu prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga, prepreke provedbi i pokretače provedbe te rezultate postignute tijekom vremena, u skladu s temama koje su predmet praćenja, kako su navedene u ovoj Uredbi. Kad je riječ o pokazateljima za koje podaci nisu dostupni, države članice trebale bi podatke pravodobno dostaviti putem Odbora kako bi se osigurala djelotvorna dostava izvješća. Kvaliteta izvješća ovisi o pravodobnoj dostupnosti podataka.
- (54) Radi osiguravanja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji kako bi se utvrdila pravila i uvjeti za uspostavu i rad regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća¹².

¹² Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (55) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest jačanje unutarnjeg tržišta promicanjem prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (56) Početak primjene ove Uredbe trebalo bi odgoditi za tri mjeseca od datuma njezina stupanja na snagu kako bi se državama članicama i subjektima Unije omogućilo dovoljno vremena da se pripreme za njezinu primjenu. Ta je odgoda potrebna za osnivanje Odbora i Zajednice za interoperabilnu Europu te određivanje koordinatôrâ za interoperabilnost. Osim toga, ovom bi se Uredbom trebalo omogućiti dovoljno vremena da se države članice i subjekti Unije pripreme za djelotvornu provedbu procjena interoperabilnosti te da svaka država članica odredi jedno ili više nacionalnih nadležnih tijela i jedinstvenu kontaktnu točku. Stoga bi se odredbe o procjenama interoperabilnosti, nacionalnim nadležnim tijelima i jedinstvenim kontaktnim točkama trebale početi primjenjivati devet mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.
- (57) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 13. siječnja 2023.¹³,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

¹³ SL C 60, 17.2.2023., str. 17.

Poglavlje 1.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju mjere kojima se promiče prekogranična interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga, čime se doprinosi interoperabilnosti mrežnih i informacijskih sustava na kojima se temelje s pomoću uspostave zajedničkih pravila i okvira upravljanja.
2. Ova Uredba primjenjuje se na subjekte Unije i tijela javnog sektora koji reguliraju, pružaju ili provode transeuropske digitalne javne usluge ili upravljaju njima.
3. Ova se Uredba primjenjuje ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica da definiraju što su javne usluge ni njihovu sposobnost da utvrđuju postupovna pravila za te usluge ili da ih pružaju, upravljaju njima ili ih provode.
4. Ovom Uredbom ne dovodi se u pitanje nadležnost država članica u pogledu njihovih aktivnosti koje se odnose na javnu sigurnost, obranu i nacionalnu sigurnost.
5. Ova Uredba ne podrazumijeva dostavu informacija čije bi otkrivanje bilo u suprotnosti s bitnim interesima javne sigurnosti, obrane ili nacionalne sigurnosti država članica.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „prekogranična interoperabilnost” znači sposobnost subjekata Unije i tijela javnog sektora država članica da ostvaruju međusobnu interakciju preko granica razmjenom podataka, informacija i znanja putem digitalnih procesa u skladu s pravnim, organizacijskim, semantičkim i tehničkim zahtjevima povezanim s takvom prekograničnom interakcijom;
2. „transeuropske digitalne javne usluge” znači digitalne usluge koje subjekti Unije ili tijela javnog sektora pružaju jedni drugima ili fizičkim ili pravnim osobama u Uniji, a koje zahtijevaju interakciju preko granica država članica, među subjektima Unije ili između subjekata Unije i tijela javnog sektora, putem njihovih mrežnih i informacijskih sustava;
3. „mrežni i informacijski sustav” znači mrežni i informacijski sustav kako je definiran u članku 6. točki 1. Direktive (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴;

¹⁴ Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2) (SL L 333, 27.12.2022., str. 80.).

4. „rješenje za interoperabilnost” znači ponovno upotrebljivo sredstvo u pogledu pravnih, organizacijskih ili tehničkih zahtjeva za omogućavanje prekogranične interoperabilnosti kao što su konceptualni okviri, smjernice, referentne arhitekture, tehničke specifikacije, norme, usluge i aplikacije te dokumentirane tehničke komponente, poput izvornog koda;
5. „subjekti Unije” znači institucije, tijela, uredi i agencije Unije koji su osnovani UEU-om, Ugovorom o funkcioniranju Europske unije ili Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju ili na temelju tih ugovora;
6. „tijelo javnog sektora” znači tijelo javnog sektora kako je definirano u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵;
7. „podaci” znači podaci kako su definirani u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶;
8. „strojno čitljiv oblik” znači strojno čitljiv oblik kako je definiran u članku 2. točki 13. Direktive (EU) 2019/1024;

¹⁵ Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56.).

¹⁶ Uredba (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o europskom upravljanju podacima i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podacima) (SL L 152, 3.6.2022., str. 1.).

9. „GovTech” znači tehnološka suradnja aktera iz javnog i privatnog sektora radi potpore digitalnoj transformaciji javnog sektora;
10. „norma” znači norma kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷;
11. „tehnička specifikacija IKT-a” znači tehnička specifikacija IKT-a kako je definirana u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) br. 1025/2012;
12. „licencija za softver otvorenog koda” znači licencija prema kojoj nositelj prava jednostranom izjavom dopušta ponovnu uporabu, preraspodjelu i izmjenu softvera za sve uporabe, koja može podlijevati određenim uvjetima i koja omogućuje da izvorni kodovi softvera budu neselektivno dostupni korisnicima;
13. „najviša rukovodeća razina” znači rukovoditelj, rukovodstvo ili koordinacijsko i nadzorno tijelo na najvišoj upravnoj razini, uzimajući u obzir sustave upravljanja na visokoj razini u svakom subjektu Unije;

¹⁷ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

14. „regulatorno izolirano okruženje za interoperabilnost” znači kontrolirano okruženje koje je uspostavio subjekt Unije ili tijelo javnog sektora za razvoj, osposobljavanje, testiranje i validaciju inovativnih rješenja za interoperabilnost, prema potrebi u stvarnim uvjetima, čime se podupire prekogranična interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga tijekom ograničenog razdoblja pod regulatornim nadzorom;
15. „obvezujući zahtjev” znači obveza, zabrana, uvjet, kriterij ili ograničenje pravne, organizacijske, semantičke ili tehničke prirode, koje odredi subjekt Unije ili tijelo javnog sektora u vezi s jednom ili više transeuropskih digitalnih javnih usluga i koji utječu na prekograničnu interoperabilnost.

Članak 3.

Procjena interoperabilnosti

1. Prije donošenja odluke o novim ili znatno izmijenjenim obvezujućim zahtjevima subjekt Unije ili tijelo javnog sektora provodi procjenu interoperabilnosti.

Ako je, u vezi s obvezujućim zahtjevima, već provedena procjena interoperabilnosti ili ako se obvezujući zahtjevi provode rješenjima koja pružaju subjekti Unije, od dotičnog tijela javnog sektora ne zahtijeva se da provede dodatnu procjenu interoperabilnosti u vezi s tim zahtjevima. Za skup obvezujućih zahtjeva može se provesti jedna procjena interoperabilnosti.

Dotični subjekt Unije ili tijelo javnog sektora može provesti procjenu interoperabilnosti i u drugim slučajevima.

2. Procjenom interoperabilnosti na odgovarajući se način utvrđuju i procjenjuju:
- (a) učinci obvezujućih zahtjeva na prekograničnu interoperabilnost, služeći se europskim okvirom za interoperabilnost iz članka 6. kao instrumentom potpore;
 - (b) dionici za koje su obvezujući zahtjevi relevantni;
 - (c) rješenja za interoperabilnu Europu iz članka 7. kojima se podupire provedba obvezujućih zahtjeva.

Dotični subjekt Unije ili tijelo javnog sektora objavljuje izvješće o rezultatima procjene interoperabilnosti, uključujući elemente navedene u Prilogu, na svojim službenim internetskim stranicama u strojno čitljivom formatu, čime se olakšava automatizirano prevođenje. Taj subjekt odnosno to tijelo dijeli to izvješće elektroničkim putem s Odborom za interoperabilnu Europu osnovanim člankom 15. („Odbor”). Zahtjevima utvrđenima u ovom stavku ne ograničavaju se postojeća pravila država članica o pristupu dokumentima. Objavom tog izvješća ne smiju se ugroziti prava intelektualnog vlasništva kao ni poslovne tajne, javni poredak ili sigurnost.

3. Subjekti Unije i tijela javnog sektora mogu odlučiti koje će tijelo pružati potrebnu potporu za provedbu procjene interoperabilnosti. Komisija osigurava tehničke alate za potporu procjeni interoperabilnosti, uključujući internetski alat za olakšavanje dovršetka izvješća i njegova objavljivanja na portalu interoperabilne Europe iz članka 8.

4. Dotični subjekt Unije ili tijelo javnog sektora savjetuje se s primateljima usluga na koje se izravno utjecalo, među ostalim s građanima, ili njihovim predstavnicima. Tim savjetovanjem ne dovodi se u pitanje zaštita poslovnih ili javnih interesa ni sigurnost takvih usluga.
5. Odbor do ... [devet mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi smjernice iz članka 15. stavka 5. točke (a).

Članak 4.

Dijeljenje i ponovna uporaba rješenja za interoperabilnost među subjektima Unije i tijelima javnog sektora

1. Subjekt Unije ili tijelo javnog sektora svakom drugom subjektu Unije ili tijelu javnog sektora koje ga zatraži stavlja na raspolaganje rješenje za interoperabilnost kojim se podupire transeuropska digitalna javna usluga, uključujući tehničku dokumentaciju i, ako je to primjenjivo, povijest verzije, dokumentirani izvorni kod i upućivanja na primijenjene otvorene norme ili tehničke specifikacije.

Obveza dijeljenja ne primjenjuje se ni na jedno od sljedećih rješenja za interoperabilnost:

- (a) rješenje za interoperabilnost za potporu procesima koji nisu obuhvaćeni javnom zadaćom dotičnog subjekta Unije ili tijela javnog sektora kako je definirana zakonom ili drugim obvezujućim pravilima ili, ako takva pravila ne postoje, kako je definirano u skladu s uobičajenom administrativnom praksom u dotičnim subjektima Unije ili državi članici, pod uvjetom da je opseg javnih zadaća transparentan i podložan preispitivanju;

- (b) rješenje za interoperabilnost za koje treće strane imaju prava intelektualnog vlasništva kojima se ograničava mogućnost dijeljenja rješenja za ponovnu uporabu;
- (c) rješenje za interoperabilnost kojem je pristup zabranjen ili ograničen zbog:
 - i. osjetljivih informacija o zaštiti kritične infrastrukture kako su definirane u članku 2. točki (d) Direktive Vijeća 2008/114/EZ¹⁸;
 - ii. zaštite obrambenih interesa ili javne sigurnosti, uključujući nacionalnu kritičnu infrastrukturu.

2. Kako bi se omogućilo da subjekt koji ponovno upotrebljava rješenje za interoperabilnost njime samostalno upravlja, subjekt koji dijeli rješenje za interoperabilnost utvrđuje sve uvjete koji se primjenjuju na ponovnu uporabu rješenja, uključujući sva jamstva koja se subjektu koji ponovno upotrebljava rješenje za interoperabilnost pružaju u pogledu suradnje, potpore i održavanja. Takvi uvjeti mogu uključivati isključenje odgovornosti subjekta koji dijeli rješenje za interoperabilnost u slučaju da subjekt koji ponovno upotrebljava rješenje za interoperabilnost zloupotrijebi to rješenje. Prije prihvatanja rješenja za interoperabilnost, subjekt koji ponovno upotrebljava rješenje za interoperabilnost subjektu koji dijeli rješenje za interoperabilnost na zahtjev pruža procjenu rješenja koja obuhvaća njegovu sposobnost da samostalno upravlja kibernetičkom sigurnošću i razvojem rješenja za interoperabilnost koje se ponovno upotrebljava.

¹⁸ Direktiva Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite (SL L 345, 23.12.2008., str. 75.).

3. Obveza iz stavka 1. može se ispuniti objavljivanjem relevantnog sadržaja na portalu interoperabilne Europe ili na portalu, u katalogu ili u repozitoriju koji su povezani s portalom interoperabilne Europe. U tom se slučaju stavak 2. ne primjenjuje na subjekt koji dijeli rješenje za interoperabilnost. Komisija na zahtjev subjekta koji dijeli rješenje za interoperabilnost objavljuje relevantni sadržaj na portalu interoperabilne Europe.
4. Subjekt Unije ili tijelo javnog sektora ili treća strana koja ponovno upotrebljava rješenje za interoperabilnost može ga prilagoditi svojim potrebama, osim ako se pravima intelektualnog vlasništva treće strane ograničava prilagodba rješenja za interoperabilnost. Ako je rješenje za interoperabilnost objavljeno na temelju stavka 3., prilagođeno rješenje za interoperabilnost objavljuje se na isti način.
5. Subjekt koji dijeli rješenje za interoperabilnost i subjekt koji ponovno upotrebljava rješenje za interoperabilnost mogu sklopiti sporazum o dijeljenju troškova za budući razvoj rješenja za interoperabilnost.
6. Pri odlučivanju o provedbi rješenja za interoperabilnost subjekti Unije i tijela javnog sektora prednost daju provedbi rješenja za interoperabilnost koja ne sadržavaju ograničavajuće uvjete licenciranja, kao što su rješenja otvorenog koda, ako su takva rješenja za interoperabilnost jednakovrijedna u pogledu funkcionalnosti, ukupnog troška, usmjerenosti na korisnika, kibernetičke sigurnosti ili drugih relevantnih objektivnih kriterija. Komisija pruža podršku u identifikaciji takvih rješenja za interoperabilnost, kako je predviđeno člankom 9.
7. Odbor donosi smjernice o dijeljenju rješenja za interoperabilnost.

Poglavlje 2.

Europski čimbenici interoperabilnosti

Članak 5.

Opća načela

1. Komisija objavljuje rješenja za interoperabilnu Europu i EIF na portalu interoperabilne Europe elektroničkim putem, u formatima koji su otvoreni, strojno čitljivi, pristupačni za osobe s invaliditetom u skladu s direktivama (EU) 2016/2102¹⁹ i (EU) 2019/882²⁰ Europskog parlamenta i Vijeća, vidljivi i ponovno uporabljivi, ako je primjenjivo, zajedno s pripadajućim dokumentiranim izvornim kodom i metapodacima. Strojno prevedene verzije rješenja za interoperabilnu Europu objavljuju se na portalu interoperabilne Europe na svim službenim jezicima institucija Unije.
2. Odbor prati opću usklađenost preporučenih rješenja za interoperabilnost i predlaže mjere za osiguravanje, prema potrebi, njihove kompatibilnosti s drugim rješenjima za interoperabilnost koja imaju istu namjenu te istodobno podupire, ako je to relevantno, njihovu komplementarnost s novim tehnologijama ili prelazak na njih.

¹⁹ Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1.).

²⁰ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

Članak 6.

Europski okvir za interoperabilnost i specijalizirani okviri za interoperabilnost

1. Odbor izrađuje europski okvir za interoperabilnost (EIF). Odbor podnosi EIF Komisiji na donošenje. Ako Komisija donese EIF, objavljuje ga u *Službenom listu Europske unije*.
2. EIF pruža model i skup preporuka za pravnu, organizacijsku, semantičku i tehničku interoperabilnost i upravljanje njome, koji su namijenjeni svim subjektima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe za potrebe olakšavanja njihovih međusobnih interakcija putem mrežnih i informacijskih sustava. EIF se uzima u obzir u procjeni interoperabilnosti iz članka 3. i Priloga
3. Komisija može nakon savjetovanja s Odborom donijeti druge okvire za interoperabilnost („specijalizirani okviri za interoperabilnost”) usmjerene na potrebe određenih sektora ili upravnih razina. Specijalizirani okviri za interoperabilnost temelje se na EIF-u. Odbor procjenjuje usklađenost specijaliziranih okvira za interoperabilnost s EIF-om. Komisija objavljuje specijalizirane okvire za interoperabilnost na portalu interoperabilne Europe.
4. Ako država članica izrađuje nacionalni okvir za interoperabilnost i druge relevantne nacionalne politike, strategije ili smjernice, ona u najvećoj mogućoj mjeri uzima EIF u obzir.

Članak 7.

Rješenja za interoperabilnu Europu

1. Odbor preporučuje rješenja za interoperabilnost za prekograničnu interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga. Ako Odbor izda takvu preporuku, to rješenje nosi oznaku „rješenje za interoperabilnu Europu” i objavljuje se na portalu interoperabilne Europe, pri čemu se radi jasna razlika između rješenja za interoperabilnu Europu i drugih rješenja. Ako Odbor povuče svoju preporuku, uklanja se oznaka „rješenje za interoperabilnu Europu” te se rješenje, prema potrebi, briše s portala interoperabilne Europe.
2. Rješenja za interoperabilnu Europu moraju biti u skladu s načelima otvorenosti i ponovne uporabe te ispunjavati kriterije iz članka 15. stavka 5. točke (i).

Članak 8.

Portal interoperabilne Europe

1. Komisija osigurava portal kao jedinstvenu ulaznu točku za informacije povezane s prekograničnom interoperabilnošću transeuropskih digitalnih javnih usluga („portal interoperabilne Europe”). Portal interoperabilne Europe elektronički je dostupan svim građanima, uključujući osobe s invaliditetom, te je pristup tom portalu besplatan. Portal interoperabilne Europe ima barem sljedeće funkcije:
 - (a) pruža pristup rješenjima za interoperabilnu Europu na način koji je prilagođen korisnicima i može se pretraživati barem prema državi članici i prema javnoj usluzi;

- (b) pruža pristup interoperabilnim rješenjima koja nisu rješenja za interoperabilnu Europu, kao što su ona:
 - i. koja se dijele u skladu s člankom 4. stavkom 3.;
 - ii. koja su predviđena na temelju drugih politika Unije;
 - iii. koja su objavljena na drugim portalima, katalogima ili repozitorijima povezanim s portalom interoperabilne Europe;
- (c) pruža pristup tehničkim specifikacijama IKT-a prihvatljivima za upućivanje u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) br. 1025/2012;
- (d) pruža pristup informacijama o obradi osobnih podataka u kontekstu regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost iz članaka 11. i 12. ako je utvrđen visok rizik za prava i slobode ispitanika, kako je navedeno u članku 35. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članku 39. Uredbe (EU) 2018/1725, te pristup informacijama o mehanizmima za odgovor radi brzog ublažavanja tog rizika, uključujući, prema potrebi, objavu procjene učinka na zaštitu podataka;
- (e) potiče razmjene znanja među članovima Zajednice za interoperabilnu Europu iz članka 16., primjerice pružanjem sustava povratnih informacija za izražavanje stajališta o mjerama koje predlaže Odbor ili za izražavanje interesa za sudjelovanje u djelovanjima povezanim s provedbom ove Uredbe;

- (f) navodi najbolju praksu i razmjene znanja kojima se podupire interoperabilnost, uključujući, prema potrebi, smjernice o javnoj nabavi, kibernetičkoj sigurnosti, integraciji IT-a i upravljanju podacima;
 - (g) pruža pristup podacima koji proizlaze iz praćenja povezanog s interoperabilnošću koje se provodi na temelju članka 20.;
 - (h) omogućuje da građani, poduzeća, posebno MSP-ovi, i organizacije civilnog društva daju povratne informacije o objavljenom sadržaju.
2. Odbor može predložiti da Komisija na portalu interoperabilne Europe objavi druga rješenja za interoperabilnost ili da na njih uputi putem portala interoperabilne Europe.
3. Rješenja dostupna na portalu interoperabilne Europe:
- (a) ne podliježu pravima trećih strana koja sprečavaju njihovu distribuciju i uporabu;
 - (b) ne sadržavaju osobne podatke ni povjerljive informacije;
 - (c) imaju visoku razinu usklađenosti s rješenjima za interoperabilnu Europu, koja se može dokazati objavljivanjem rezultata procjene interoperabilnosti iz članka 3. i Priloga;

- (d) uključuju licenciju prema kojoj rješenje mogu barem ponovno upotrebljavati drugi subjekti Unije ili tijela javnog sektora ili se izdaju kao otvoreni kod;
 - (e) redovito se održavaju pod odgovornošću vlasnika rješenja za interoperabilnost.
4. Ako subjekt Unije ili tijelo javnog sektora osigurava portal, katalog ili repozitorij sa sličnim funkcijama, poduzima potrebne i proporcionalne mjere za osiguravanje interoperabilnosti s portalom interoperabilne Europe. Ako se na njima prikupljaju rješenja otvorenog koda, takvi portali omogućuju uporabu javne licencije Europske unije.
5. Komisija može donijeti smjernice o interoperabilnosti za portale, kataloge ili repozitorije sa sličnim funkcijama kako je navedeno u stavku 4.

Poglavlje 3.

Mjere potpore za interoperabilnu Europu

Članak 9.

Projekti kojima se podupire provedba politika

1. Odbor može predložiti da Komisija uspostavi projekte za pružanje potpore tijelima javnog sektora u digitalnoj provedbi politika Unije za osiguravanje prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga („projekt kojim se podupire provedba politika”).

2. U okviru projekta kojim se podupire provedba politika utvrđuju se:
 - (a) postojeća rješenja za interoperabilnu Europu koja se smatraju potrebnima za digitalnu provedbu zahtjeva politike,
 - (b) rješenja za interoperabilnost koja nedostaju i potrebno ih je izraditi, a koja se smatraju potrebnima za digitalnu provedbu zahtjeva politike,
 - (c) druge preporučene mjere potpore, kao što su osposobljavanje, dijeljenje stručnog znanja ili istorazinske ocjene, kao i mogućnosti financijske potpore za pomoć u provedbi rješenja za interoperabilnost.
3. Komisija nakon savjetovanja s Odborom utvrđuje opseg, vremenski okvir, potrebnu uključenost određenih sektora i upravnih razina te metode rada u projektu potpore. Ako je Komisija već provela i objavila procjenu interoperabilnosti u skladu s člankom 3., pri uspostavi projekta potpore uzima se u obzir rezultat te procjene.
4. Kako bi se ojačao projekt kojim se podupire provedba politika, Odbor može predložiti uspostavu regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost u skladu s člankom 11.
5. Ishod projekta kojim se podupire provedba politika i rješenja za interoperabilnost izrađena u okviru projekta javno su dostupni i objavljuju se na portalu interoperabilne Europe.

Članak 10.
Mjere za inovacije

1. Odbor može predložiti da Komisija utvrdi mjere za inovacije kako bi se poduprli izrada i uvođenje inovativnih rješenja za interoperabilnost u Uniji („mjere za inovacije”).
2. Mjere za inovacije doprinose razvoju postojećih ili izradi novih rješenja za interoperabilnu Europu i mogu uključivati aktere u okviru GovTecha.
3. Kako bi se podupro razvoj mjera za inovacije, Odbor može predložiti uspostavu regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost.
4. Komisija osigurava da rezultati mjera za inovacije budu javno dostupni na portalu interoperabilne Europe.

Članak 11.

Uspostava regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost

1. Regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost upravlja se pod odgovornošću uključenih subjekata Unije ili tijela javnog sektora. Regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost koja uključuju obradu osobnih podataka koju provode tijela javnog sektora upravlja se pod nadzorom nacionalnih tijela za zaštitu podataka i drugih relevantnih nacionalnih, regionalnih ili lokalnih nadzornih tijela. Regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost koja uključuju obradu osobnih podataka koju provode subjekti Unije upravlja se pod nadzorom Europskog nadzornika za zaštitu podataka.
2. Svrha je uspostave regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost iz stavka 1. doprinijeti sljedećim ciljevima:
 - (a) poticanju inovacija i olakšavanju izrade i uvođenja inovativnih digitalnih rješenja za interoperabilnost namijenjenih javnim uslugama;
 - (b) olakšavanju prekogranične suradnje među nacionalnim, regionalnim i lokalnim nadležnim tijelima i sinergije u pružanju javnih usluga;
 - (c) olakšavanju razvoja otvorenog europskog ekosustava GovTech, uključujući suradnju s MSP-ovima, istraživačkim i obrazovnim ustanovama te start-up poduzećima;
 - (d) unapređivanju načina na koji tijela poimaju prilike ili prepreke prekograničnoj interoperabilnosti inovativnih rješenja za interoperabilnost, uključujući pravne prepreke;

- (e) doprinošenju razvoju ili ažuriranju rješenja za interoperabilnu Europu;
- (f) doprinošenju regulatornom učenju koje se temelji na dokazima;
- (g) poboljšanju pravne sigurnosti i doprinošenju razmjeni primjera najbolje prakse putem suradnje s tijelima uključenima u regulatorno izolirano okruženje za interoperabilnost kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom i, prema potrebi, drugim pravom Unije i nacionalnim pravom.

3. Kako bi se osigurao usklađen pristup i poduprla provedba regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost, Komisija može izdati smjernice i pojašnjenja, ne dovodeći pritom u pitanje drugo pravo Unije.
4. Komisija nakon savjetovanja s Odborom odobrava uspostavu regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost na zajednički zahtjev najmanje triju sudionika. U zahtjevu se prema potrebi specificiraju informacije kao što su svrha obrade osobnih podataka, uključeni akteri i njihove uloge, kategorije dotičnih osobnih podataka i njihovi izvori te predviđeno razdoblje zadržavanja. Savjetovanje ne zamjenjuje prethodno savjetovanje iz članka 36. Uredbe (EU) 2016/679 i članka 40. Uredbe (EU) 2018/1725. Odobrenje nije potrebno ako je regulatorno izolirano okruženje za interoperabilnost uspostavljeno za rješenja za interoperabilnost kojima se podupire prekogranična interoperabilnost transeuropskih digitalnih javnih usluga jednog ili više subjekata Unije, među ostalim uz sudjelovanje tijela javnog sektora.

Članak 12.

Sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost

1. Ako rad regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost zahtijeva obradu osobnih podataka ili na drugi način podliježe nadzornoj nadležnosti drugih nacionalnih, regionalnih ili lokalnih tijela koja pružaju ili podupiru pristup podacima, uključeni subjekti Unije ili tijela javnog sektora osiguravaju da nacionalna tijela za zaštitu podataka, kao i druga nacionalna, regionalna ili lokalna tijela, budu povezana s radom regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost. Sudionici prema potrebi mogu dopustiti da u inovativno izolirano okruženje za interoperabilnost budu uključeni drugi akteri u okviru GovTecha, kao što su nacionalne ili europske organizacije za normizaciju, prijavljena tijela, istraživački i eksperimentalni laboratoriji, inovacijski centri i poduzeća koja žela testirati inovativna rješenja za interoperabilnost, posebno MSP-ovi i start-up poduzeća.
2. Sudjelovanje u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost ograničeno je na razdoblje koje odgovara složenosti i opsegu projekta, koje ni u kojem slučaju ne traje dulje od dvije godine od uspostave regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost. Sudjelovanje se može produljiti za najviše godinu dana ako je to potrebno za postizanje svrhe obrade.

3. Sudjelovanje u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost temelji se na posebnom planu koji su razradili sudionici te uzimajući u obzir, ovisno o slučaju, savjete drugih nacionalnih nadležnih tijela ili Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Taj plan sadržava barem sljedeće:
- (a) opis uključenih sudionika i njihovih uloga, predviđeno inovativno rješenje za interoperabilnost i njegovu planiranu namjenu te relevantan postupak razvoja, testiranja i validacije;
 - (b) konkretna regulatorna pitanja o kojima se radi i smjernice koje se očekuju od tijela koja nadziru regulatorno izolirano okruženje za interoperabilnost;
 - (c) konkretne modalitete suradnje između sudionika i nadležnih tijela te svih drugih aktera uključenih u regulatorno izolirano okruženje za interoperabilnost;
 - (d) mehanizam za upravljanje rizicima i njihovo praćenje radi utvrđivanja, sprečavanja i ublažavanja rizika;
 - (e) ključne etape koje sudionici moraju doseći kako bi se rješenje za interoperabilnost smatralo spremnim za puštanje u rad;
 - (f) zahtjeve u pogledu evaluacije i izvješćivanja te moguće daljnje radnje;

- (g) ako je nužno i razmjerno obrađivati osobne podatke, razloge za tu obradu, naznaku kategorija osobnih podataka o kojima se radi, svrhe obrade kojoj su osobni podaci namijenjeni te voditelje obrade i izvršitelje obrade uključene u obradu i njihovu ulogu.
- 4. Sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost ne utječe na nadzorne ni korektivne ovlasti ijednog tijela koje nadzire ta izolirana okruženja.
 - 5. Sudionici u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost ostaju odgovorni na temelju primjenjivog prava Unije i nacionalnog prava o odgovornosti za svaku štetu prouzročenu tijekom njihova sudjelovanja u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost.
 - 6. Osobni podaci mogu se u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost obrađivati i u svrhe koje nisu one za koje su prvotno zakonito prikupljeni, podložno ispunjenju svih sljedećih uvjeta:
 - (a) inovativno rješenje za interoperabilnost izrađeno je radi zaštite javnih interesa u kontekstu visoke razine učinkovitosti i kvalitete javne uprave i javnih usluga;
 - (b) podaci koji se obrađuju ograničeni su na ono što je nužno za funkcioniranje rješenja za interoperabilnost koje treba razviti ili testirati u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost, a to funkcioniranje ne može se učinkovito postići obradom anonimiziranih, sintetičkih ili drugih neosobnih podataka;

- (c) postoje učinkoviti mehanizmi praćenja kako bi se utvrdilo može li se tijekom rada regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost pojaviti bilo kakav visoki rizik za prava i slobode ispitanika, kako je navedeno u članku 35. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/679 i članku 39. Uredbe (EU) 2018/1725, kao i mehanizam za odgovor radi brzog ublažavanja tog rizika i prema potrebi prekida obrade;
- (d) svi osobni podaci koji se obrađuju nalaze se u funkcionalno odvojenom, izoliranom i zaštićenom okruženju za obradu podataka pod kontrolom sudionikâ, a pristup tim podacima imaju samo propisno ovlaštene osobe;
- (e) druge strane koje nisu sudionici u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost ne smiju prenositi ni prosljeđivati nikakve osobne podatke koji se obrađuju niti im na drugi način pristupati, osim ako se to otkrivanje podataka odvija u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 ili, ako je to primjenjivo, Uredbom (EU) 2018/1725, i ako su svi sudionici na to pristali;
- (f) bilo kakva obrada osobnih podataka ne utječe na primjenu pravâ ispitanika kako je predviđeno pravom Unije o zaštiti osobnih podataka, posebno člankom 22. Uredbe (EU) 2016/679 i člankom 24. Uredbe (EU) 2018/1725;
- (g) svi obrađeni osobni podaci zaštićeni su odgovarajućim tehničkim i organizacijskim mjerama i brišu se nakon prestanka sudjelovanja u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost ili isteka razdoblja zadržavanja osobnih podataka;

- (h) evidencija obrade osobnih podataka čuva se za vrijeme sudjelovanja u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost, osim ako je pravom Unije ili nacionalnim pravom predviđeno drukčije;
 - (i) potpun i detaljan opis postupka i obrazloženje osposobljavanja, testiranja i validacije rješenja za interoperabilnost čuvaju se zajedno s rezultatima testiranja kao dio tehničke dokumentacije i dostavljaju se Odboru;
 - (j) kratak sažetak rješenja za interoperabilnost koje treba izraditi u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost, uključujući njegove ciljeve i očekivane rezultate, stavljaju se na raspolaganje na portalu interoperabilne Europe.
7. Stavkom 1. ne dovodi se u pitanje pravo Unije ni nacionalno pravo kojim se utvrđuje osnova za obradu osobnih podataka koja je potrebna u svrhu razvoja, testiranja i osposobljavanja inovativnih rješenja za interoperabilnost ili bilo koja druga pravna osnova, u skladu s pravom Unije o zaštiti osobnih podataka.
8. Sudionici Odboru i Komisiji podnose periodična izvješća i konačno izvješće o rezultatima postignutima u regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost, uključujući primjere dobre prakse, stečeno iskustvo, sigurnosne mjere i preporuke o njihovom radu te, ako je to relevantno, o razvoju ove Uredbe i drugog prava Unije koje se nadzire u okviru regulatornog izoliranog okruženja za interoperabilnost. Odbor izdaje Komisiji mišljenje o rezultatima postignutima u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost, u kojem, ako je to primjenjivo, utvrđuje djelovanja koja su potrebna za provedbu novih rješenja za interoperabilnost radi promicanja prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga.

9. Komisija osigurava da informacije o regulatornim izoliranim okruženjima za interoperabilnost budu dostupne na portalu interoperabilne Europe.
10. Komisija do ... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljna pravila i uvjeti za uspostavu i rad regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost, uključujući kriterije prihvatljivosti i postupak za prijavu, odabir i sudjelovanje u regulatornom izoliranom okruženju za interoperabilnost i izlazak iz njega, te prava i obveze sudionika. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 22. stavka 2.

Članak 13.

Osposobljavanje

1. Komisija uz pomoć Odbora osigurava materijale za osposobljavanje o primjeni EIF-a i o rješenjima za interoperabilnu Europu, među ostalim o besplatnim rješenjima i rješenjima otvorenog koda. Subjekti Unije i tijela javnog sektora svojem osoblju kojem su povjerene strateške ili operativne zadaće koje utječu na transeuropske digitalne javne usluge osiguravaju odgovarajuće programe osposobljavanja o pitanjima povezanim s interoperabilnošću.
2. Komisija organizira tečajeve osposobljavanja o pitanjima povezanim s interoperabilnošću na razini Unije kako bi se poboljšale suradnja i razmjena najbolje prakse među osobljem subjekata Unije i tijela javnog sektora, koji su osobito usmjereni na zaposlenike u javnom sektoru na regionalnoj i lokalnoj razini. Komisija tečajeve osposobljavanja besplatno stavlja na raspolaganje javnosti putem interneta.

3. Komisija promiče razvoj programa certifikacije za pitanja interoperabilnosti u cilju promicanja najbolje prakse, kvalifikacija ljudskih resursa i kulture izvrsnosti.

Članak 14.

Istorazinska ocjena

1. Uspostavlja se dobrovoljan mehanizam za istorazinsku ocjenu u svrhu olakšavanja suradnje tijela javnog sektora, osmišljen kako bi se tim tijelima pružila potpora u provedbi rješenja za interoperabilnu Europu radi potpore transeuropskim digitalnim javnim uslugama i kako bi im se pomoglo u provedbi procjena interoperabilnosti u skladu s člankom 3.
2. Istorazinsku ocjenu provode stručnjaci za interoperabilnost iz država članica koje nisu država članica u kojoj se nalazi tijelo javnog sektora nad kojim se provodi istorazinska ocjena.
3. Sve informacije dobivene u okviru istorazinske ocjene upotrebljavaju se isključivo u svrhu te istorazinske ocjene. Stručnjaci za interoperabilnost koji sudjeluju u istorazinskoj ocjeni ne smiju trećim stranama otkriti nikakve osjetljive ni povjerljive informacije dobivene tijekom provedbe te istorazinske ocjene. Dotična država članica osigurava da se druge države članice i Komisiju bez nepotrebne odgode obavijesti o svakom riziku od sukoba interesa u vezi s imenovanim stručnjacima za interoperabilnost.

4. Stručnjaci za interoperabilnost koji provode istorazinsku ocjenu u roku od mjesec dana od okončanja istorazinske ocjene izrađuju i predstavljaju izvješće te ga dostavljaju dotičnom tijelu javnog sektora i Odboru. Komisija objavljuje izvješće na portalu interoperabilne Europe nakon što to odobri država članica u kojoj se nalazi tijelo javnog sektora nad kojim se provodi istorazinska ocjena.
5. Komisija može nakon savjetovanja s Odborom donijeti smjernice o metodologiji i sadržaju istorazinske ocjene.

Poglavlje 4.

Upravljanje prekograničnom interoperabilnošću

Članak 15.

Odbor za interoperabilnu Europu

1. Osniva se Odbor za interoperabilnu Europu („Odbor”). On olakšava stratešku suradnju i pruža savjete o primjeni ove Uredbe.
2. Odbor se sastoji od po jednog predstavnika iz svake države članice i iz Komisije.
3. Odbor regija, Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA) i Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti imenuju po jednog stručnjaka koji se pozivaju se da sudjeluju kao promatrači.

4. Odborom predsjedja Komisija. Predsjedavajući može stručnjacima koje imenuju subjekti, regije i organizacije Unije i zemlje kandidatkinje dodijeliti status promatrača u Odboru. Predsjedavajući može, na ad hoc osnovi, na sudjelovanje pozvati stručnjake koji raspolažu specifičnim znanjem o određenoj temi na dnevnom redu. Komisija osigurava tajništvo Odbora.

Članovi Odbora ulažu maksimalne napore da se odluke donose konsenzusom. U slučaju glasovanja ishod se određuje običnom većinom glasova članova koji čine Odbor. Članovi koji su glasali protiv prijedloga ili su se suzdržali od glasovanja imaju pravo zatražiti da se mišljenjima, preporukama ili izvješćima priloži dokument sa sažetim obrazloženjem njihova stajališta.

5. Odbor ima sljedeće zadaće:
- (a) donosi smjernice u pogledu procjene interoperabilnosti u skladu s člankom 3. stavkom 5. i zajedničkog kontrolnog popisa iz Priloga ovoj Uredbi te prema potrebi ažurira te smjernice;
 - (b) analizira informacije prikupljene u skladu s člankom 3. stavkom 2. i na toj osnovi daje prijedloge o unapređivanju prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga;
 - (c) donosi smjernice o dijeljenju rješenja za interoperabilnost iz članka 4.;

- (d) predlaže mjere za poticanje dijeljenja i ponovne uporabe rješenja za interoperabilnost;
- (e) izrađuje EIF i prema potrebi ga ažurira te ga predlaže Komisiji;
- (f) podupire provedbu okvirâ za interoperabilnost država članica i subjekata Unije te drugih relevantnih Unijinih i nacionalnih politika, strategija ili smjernica, uključujući načelo „digitalno kao standard” (eng. digital-by-default) i pristup „interoperabilnosti po dizajnu” (eng. interoperability-by-design);
- (g) ocjenjuje usklađenost specijaliziranih okvira za interoperabilnost s EIF-om i odgovara na zahtjeve Komisije za savjetovanje o tim okvirima;
- (h) donosi plan za interoperabilnu Europu iz članka 19.;
- (i) preporučuje rješenja za interoperabilnu Europu i povlači takve preporuke na temelju dogovorenih kriterija;
- (j) prati opću usklađenost preporučenih rješenja za interoperabilnost na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, uključujući informacije o njihovim metapodacima i kategorizaciji;
- (k) predlaže Komisiji mjere za osiguravanje, prema potrebi, kompatibilnosti rješenja za interoperabilnost s drugim rješenjima za interoperabilnost koja imaju jednaku namjenu te istodobno podupire, ako je to relevantno, komplementarnost s novim tehnologijama ili prelazak na njih;

- (l) predlaže da Komisija na portalu interoperabilne Europe objavljuje rješenja za interoperabilnost iz članka 8. stavka 2. ili da na tom portalu upućuje na njih;
- (m) predlaže Komisiji da uspostavi projekte kojima se podupire provedba politika, mjere za inovacije i druge relevantne mjere, uključujući financijsku potporu;
- (n) utvrđuje primjere najbolje prakse za integraciju rješenja za interoperabilnost u javnoj nabavi i javnim natjecajima;
- (o) preispituje izvješća o mjerama za inovacije, uporabi regulatornih izoliranih okruženja za interoperabilnost i istorazinskim ocjenama te prema potrebi predlaže daljnje mjere;
- (p) predlaže mjere za unapređivanje sposobnosti tijela javnog sektora za interoperabilnost, kao što je osposobljavanje;
- (q) relevantnim organizacijama i tijelima za normizaciju predlaže mjere za doprinos europskim aktivnostima u području normizacije, posebno putem postupaka utvrđenih u Uredbi (EU) br. 1025/2012;
- (r) predlaže mjere za suradnju s međunarodnim tijelima te istraživačkim i obrazovnim ustanovama koji bi mogli doprinijeti razvoju u području interoperabilnosti, posebno za suradnju s međunarodnim zajednicama u području rješenja otvorenog koda, otvorenih normi ili tehničkih specifikacija i drugih platformi;

- (s) koordinira se s Europskim odborom za inovacije u području podataka iz Uredbe (EU) 2022/868, o rješenjima za interoperabilnost za zajedničke europske podatkovne prostore, te sa svim drugim subjektima Unije koji rade na rješenjima za interoperabilnost relevantnima za javni sektor;
 - (t) redovito izvješćuje koordinate za interoperabilnost iz članka 18. i koordinira se s njima kao i, ako je to relevantno, sa Zajednicom za interoperabilnu Europu, o pitanjima koja se odnose na transeuropske digitalne javne usluge, uključujući relevantne projekte i mreže koji se financiraju sredstvima Unije;
 - (u) savjetuje Komisiju o praćenju primjene i izvješćivanju o primjeni ove Uredbe;
 - (v) Komisiji pravodobno dostavlja nužni doprinos i podatke koji su potrebni za učinkovitu dostavu izvješća u skladu s člankom 20.
6. Odbor može uspostaviti radne skupine za ispitivanje određenih točaka povezanih sa zadaćama Odbora. Radne skupine uključuju članove Zajednice za interoperabilnu Europu.
7. Odbor donosi vlastiti poslovnik.

Članak 16.

Zajednica za interoperabilnu Europu

1. Zajednica za interoperabilnu Europu doprinosi aktivnostima Odbora pružanjem stručnog znanja i savjeta kada to Odbor zatraži.
2. Javni i privatni dionici, kao i organizacije civilnog društva i članovi akademske zajednice, s boravištem ili registriranim sjedištem u nekoj državi članici mogu se registrirati na portalu interoperabilne Europe kao članovi Zajednice za interoperabilnu Europu.
3. Nakon potvrde registracije članski status objavljuje se na portalu interoperabilne Europe. Članstvo nije vremenski ograničeno. Međutim, Odbor ga može u bilo kojem trenutku opozvati iz razmjernih i opravdanih razloga, posebno ako član više ne može doprinosti Zajednici za interoperabilnu Europu ili je zlorabio svoj status člana Zajednice za interoperabilnu Europu.
4. Članove Zajednice za interoperabilnu Europu može se, među ostalim, pozvati da:
 - (a) doprinesu sadržaju portala interoperabilne Europe;
 - (b) pruže stručno znanje u pogledu razvoja rješenja za interoperabilnost;

- (c) sudjeluju u radnim skupinama i drugim aktivnostima;
 - (d) sudjeluju u mjerama potpore predviđenima u člancima od 9. do 14.;
 - (e) promiču uporabu normi i okvirâ za interoperabilnost.
5. Odbor jedanput godišnje organizira skupštinu Zajednice za interoperabilnu Europu, koja se održava putem interneta.
6. Odbor donosi kodeks ponašanja Zajednice za interoperabilnu Europu. Kodeks ponašanja objavljuje se na portalu interoperabilne Europe.

Članak 17.

Nacionalna nadležna tijela i jedinstvene kontaktne točke

1. Svaka država članica određuje jedno ili više nadležnih tijela kao odgovorne za primjenu ove Uredbe. Države članice među svojim nadležnim tijelima određuju jedno koje će služiti kao jedinstvena kontaktna točka.
2. Jedinstvena kontaktna točka ima sljedeće zadaće:
- (a) unutar države članice koordinira sva pitanja u vezi s ovom Uredbom;
 - (b) pruža potporu tijelima javnog sektora u državi članici u uspostavi ili prilagodbi postupaka kojima provode procjene interoperabilnosti iz članka 3. i Priloga;

- (c) potiče dijeljenje i ponovnu uporabu rješenja za interoperabilnost putem portala interoperabilne Europe ili drugog relevantnog portala;
 - (d) doprinosi portalu interoperabilne Europe pružanjem znanja specifičnog za zemlju;
 - (e) koordinira i potiče aktivno uključivanje raznolikog raspona nacionalnih, regionalnih i lokalnih subjekata u projekte kojima se podupire provedba politika i mjere za inovacije iz članaka od 9. do 14.;
 - (f) pruža potporu tijelima javnog sektora u državi članici u suradnji s relevantnim tijelima javnog sektora u drugim državama članicama u vezi s temama obuhvaćenima ovom Uredbom.
3. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju odgovarajuće kompetencije i resurse za djelotvornu i učinkovitu provedbu zadaća koje su im dodijeljene.
4. Države članice uspostavljaju potrebne strukture za suradnju među svim nacionalnim tijelima koja su uključena u provedbu ove Uredbe. Te se strukture mogu temeljiti na postojećim mandatima i postupcima na terenu.
5. Svaka država članica bez nepotrebne odgode obavješćuje Komisiju o određivanju svoje jedinstvene kontaktne točke i svim naknadnim promjenama u vezi s time te obavješćuje Komisiju o drugim nacionalnim tijelima uključenima u nadzor politike interoperabilnosti. Svaka država članica objavljuje određivanje svoje jedinstvene kontaktne točke. Komisija objavljuje popis određenih jedinstvenih kontaktnih točaka.

Članak 18.

Koordinatori za interoperabilnost u subjektima Unije

Svaki subjekt Unije koji regulira ili pruža transeuropske digitalne javne usluge odnosno upravlja njima određuje koordinatora za interoperabilnost pod nadzorom svoje najviše rukovodeće razine kako bi se osigurao doprinos tog subjekta Unije provedbi ove Uredbe.

Koordinator za interoperabilnost pruža potporu cijelom tom subjektu Unije u pogledu uspostave ili prilagodbe internih postupaka za provedbu procjene interoperabilnosti.

Poglavlje 5.

Planiranje i praćenje interoperabilne Europe

Članak 19.

Plan za interoperabilnu Europu

1. Nakon organizacije postupka javnog savjetovanja putem portala interoperabilne Europe koji, među ostalim, uključuje članove Zajednice za interoperabilnu Europu i koordinate za interoperabilnost, Odbor svake godine donosi strateški plan za planiranje i koordinaciju prioriteta za razvoj prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga („plan za interoperabilnu Europu”). U planu za interoperabilnu Europu uzimaju se u obzir dugoročne strategije Unije za digitalizaciju, postojeći Unijini programi financiranja i provedba politika Unije koja je u tijeku.

2. Plan za interoperabilnu Europu sadržava:
 - (a) procjenu potreba za razvoj rješenja za interoperabilnost;
 - (b) popis tekućih i planiranih mjera potpore za interoperabilnu Europu;
 - (c) popis predloženih daljnjih djelovanja povezanih s mjerama za inovacije, uključujući djelovanja kojima se podupiru rješenja za interoperabilnost otvorenog koda;
 - (d) utvrđenu sinergiju s drugim relevantnim programima i inicijativama na razini Unije i na nacionalnoj razini;
 - (e) prikaz dostupnih mogućnosti financiranja za potporu uključenim prioritetima.
3. Plan za interoperabilnu Europu ne smije nametati financijske obveze ni dodatno administrativno opterećenje. Komisija plan za interoperabilnu Europu objavljuje nakon donošenja na portalu interoperabilne Europe te redovito izvješćuje o njegovoj provedbi.

Članak 20.

Praćenje i evaluacija

1. Komisija prati napredak u razvoju transeuropskih digitalnih javnih usluga u cilju potpore oblikovanju politika utemeljenih na dokazima i mjerama potrebnima u Uniji na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Prednost se pri praćenju daje ponovnoj uporabi postojećih Unijinih, nacionalnih i međunarodnih podataka o praćenju te automatiziranom prikupljanju podataka. Komisija se u pripremi metodologije, pokazatelja i postupka u vezi s praćenjem savjetuje s Odborom.

2. Kad je riječ o temama od posebnog interesa za provedbu ove Uredbe, Komisija prati:
- (a) napredak u pogledu prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga u Uniji;
 - (b) napredak prema provedbi EIF-a u državama članicama;
 - (c) prihvaćanje rješenja za interoperabilnost za različite javne usluge u državama članicama;
 - (d) razvoj rješenja za interoperabilnost otvorenog koda za javne usluge, inovacije u javnom sektoru i suradnju s akterima u okviru GovTecha, uključujući MSP-ove i start-up poduzeća, u području prekograničnih interoperabilnih javnih usluga koje će se pružati u Uniji ili kojima će se u njoj upravljati elektroničkim putem;
 - (e) unapređenje vještina u području interoperabilnosti javnog sektora.
3. Komisija rezultate praćenja objavljuje na portalu interoperabilne Europe. Ako je to izvedivo, ti se rezultati objavljuju u strojno čitljivom obliku.

4. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi i predstavlja godišnje izvješće o interoperabilnosti u Uniji. U tom se izvješću:
 - (a) navodi napredak u pogledu prekogranične interoperabilnosti transeuropskih digitalnih javnih usluga u Uniji;
 - (b) utvrđuju znatne prepreke provedbi i pokretači prekograničnih interoperabilnih javnih usluga u Uniji;
 - (c) navode rezultati koji su s vremenom postignuti u pogledu provedbe EIF-a, prihvatanja rješenja za interoperabilnost, unapređivanja vještina u području interoperabilnosti, razvoja rješenja za interoperabilnost otvorenog koda za javne usluge te povećanja inovacija u javnom sektoru i suradnje s akterima u okviru GovTecha.
5. Komisija do ... [45 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe], a zatim svake četiri godine Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe, koje uključuje zaključke njezine evaluacije. U tom se izvješću posebno ocjenjuje postoji li potreba za uspostavom obveznih rješenja za interoperabilnost.
6. U izvješću iz stavka 5. posebno se ocjenjuje:
 - (a) učinak ove Uredbe na prekograničnu interoperabilnost u funkciji pospješitelja postizanja neometanih i dostupnih digitalnih javnih usluga u Uniji;

- (b) povećana učinkovitost, među ostalim smanjivanjem administrativnog opterećenja u postupcima internetskih transakcija zahvaljujući prekograničnoj interoperabilnosti, za građane i poduzeća, posebno za MSP-ove i start-up poduzeća;
 - (c) potreba za bilo kakvim dodatnim politikama, mjerama ili djelovanjima koji se zahtijevaju na razini Unije.
7. Ako se vremenski okviri izvješća iz stavaka 4. i 5. podudaraju, Komisija može objediniti ta dva izvješća.

Poglavlje 6.

Završne odredbe

Članak 21.

Troškovi

1. Ovisno o dostupnosti financiranja, općim proračunom Unije pokrivaju se troškovi:
 - (a) razvoja i održavanja portala interoperabilne Europe;
 - (b) razvoja, održavanja i promicanja rješenja za interoperabilnu Europu;
 - (c) mjera potpore za interoperabilnu Europu.
2. Troškovi iz stavka 1. podmiruju se na način koji je u skladu s primjenjivim odredbama odgovarajućeg temeljnog akta.

Članak 22.
Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 23.
Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od ...[tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Međutim, članak 3. stavci od 1. do 4. i članak 17. primjenjuju se od... [devet mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

PRILOG

ZAJEDNIČKI KONTROLNI POPIS ZA IZVJEŠĆA O PROCJENAMA INTEROPERABILNOSTI

U izvješće iz članka 3. stavka 2. uključuje se sljedeće:

1. Opće informacije

- subjekt Unije ili tijelo javnog sektora koje dostavlja izvješće i druge relevantne informacije
- predmetna inicijativa, projekt ili djelovanje

2. Zahtjevi

- predmetne transeuropske digitalne javne usluge
- procijenjeni obvezujući zahtjevi
- zahvaćeni javni i privatni dionici
- utvrđeni učinci na prekograničnu interoperabilnost

3. Rezultati

- rješenja za interoperabilnu Europu koja su utvrđena za uporabu
- druga relevantna rješenja za interoperabilnost, ako je primjenjivo, uključujući sučelja između strojeva
- preostale prepreke prekograničnoj interoperabilnosti